

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه زینبیه شهرستان میانه

عنوان:

تأثیر گناه بر تعقل از دیدگاه قرآن

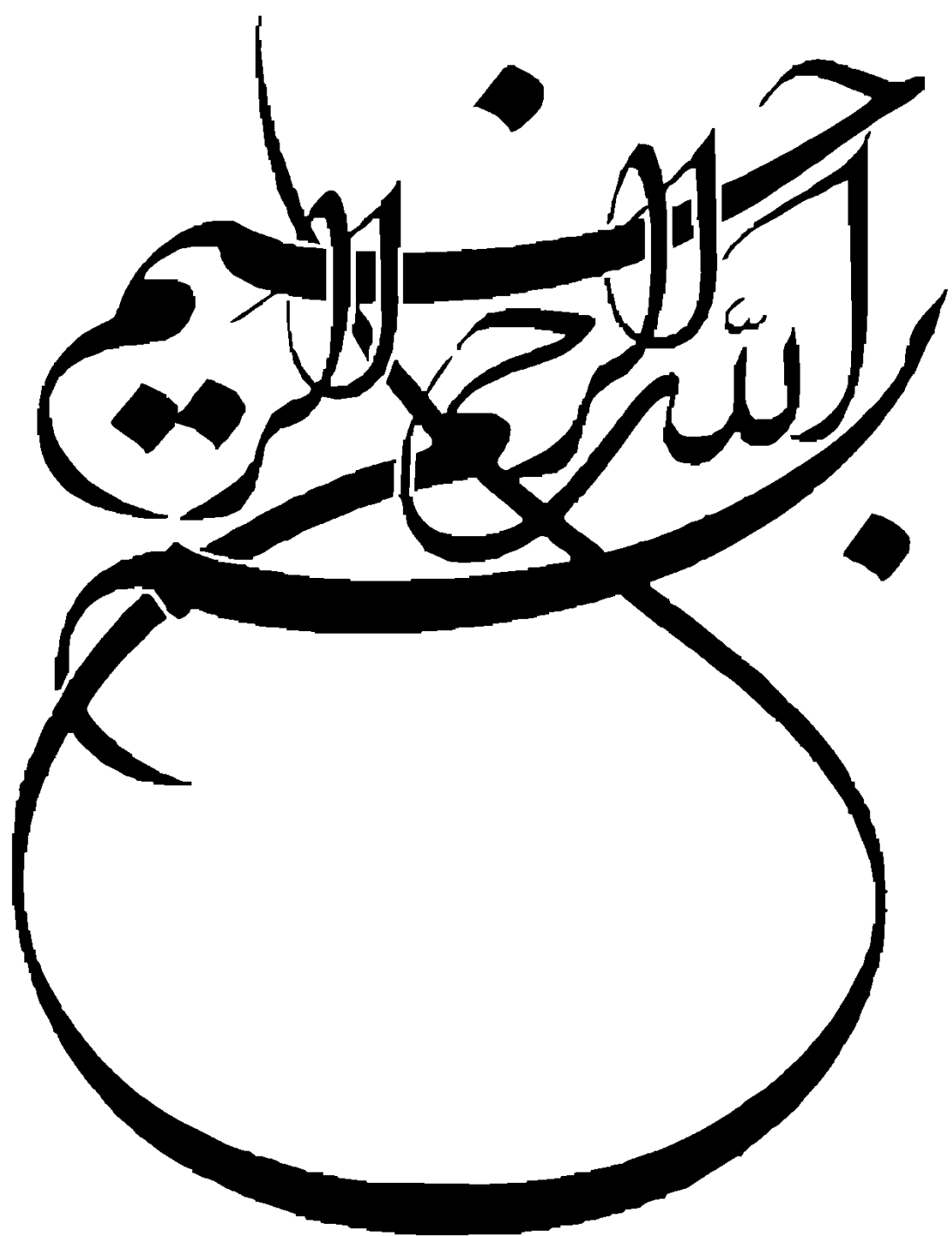
استاد راهنما:

فرشته نورعلیزاده

پژوهشگران:

پروین داروپناه – آرزو عبدی کانی – یلدا صوفی – پروین باغبان – هاجر قره داغی

مهر ۱۳۹۶

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه زینبیه شهرستان میانه

عنوان:

تأثیر گناه بر تعقل از دیدگاه قرآن

استاد راهنما:

فرشته نورعلیزاده

پژوهشگران:

پروین داروپناه – آرزو عبدی کانی – یلدا صوفی – پروین باغبان – هاجر قره داغی

مهر ۱۳۹۶

چکیده

مسئله بسیار مهم تأثیرات معرفتی گناه که امروزه در حوزه معرفت‌شناسی معاصر مجال طرح یافته است می‌تواند از جنبه‌های گوناگون بررسی شود. یکی از این جنبه‌ها مربوط به تأثیرات واقعی گناه در عامل کسب معرفت، و دیگری مربوط به ارتباطی است که انسان با خداوند به منزله افاضه‌کننده معرفت دارد. در این تحقیق جنبه نخست را به روش کتابخانه‌ای - توصیفی از دیدگاه قرآن کریم دنبال می‌کنیم. این تأثیر، تأثیری بنیادین در غایت و کارکرد عقل است. در مورد موضوع این تحقیق به صورت اخص پژوهشی انجام نشده است. محققین با استعانت از خداوند، در این تحقیق به بررسی نحوه ی تأثیر گناه بر ابعاد مختلف عقل و کارکرد آن با تأکید بر دیدگاه آیت الله جوادی آملی، در سه فصل بازشناسی گناه، مبادی تشخیص عقل و تأثیر گناه بر تعقل خواهیم پرداخت.

واژگان کلیدی:

تعقل، گناه، عقل

فهرست مطالب

مقدمه..... ۱

فصل اول: کلیات و مفاهیم

۱-۱ : کلیات..... ۴

۱-۱-۱ : تعریف و تبیین..... ۴

۱-۱-۲ : اهمیت و ضرورت..... ۴

۱-۱-۳ : اهداف..... ۵

۱-۱-۴ : سوالات..... ۶

۱-۴-۱ : سؤال اصلی..... ۶

۱-۴-۲ : سوالات فرعی..... ۶

۱-۵-۱ : فرضیه ها..... ۶

۱-۵-۱-۱ : فرضیه اصلی..... ۶

۱-۵-۲ : فرضیه های فرعی..... ۶

۱-۶ : پیشینه..... ۷

۱-۷ : روش تحقیق..... ۷

- ۵- ابن بابویه، محمد بن علی، عیون اخبار الرضا (علیه السلام)، مترجم حمید رضا مستفید و علی اکبر غفاری، ج ۲، تهران، نشر صدوق، ۱۳۷۲
- ۶- ابن شعبه حرانی، حسن بن علی، تحف العقول، بهراد جعفری، ج ۱، دارالکتب الاسلامیه، تهران، قرن ۴
- ۷- ابن فارس، احمد، معجم مقاییسی اللغه، بی جا، دارالاحیاء، ۱۴۲۹ ق
- ۸- ابن منظور، لسان العرب، بی جا، دارالتوفیقیه للتراث، ۶۳۰-۷۳ ق
- ۹- جعفر بن محمد (علیه السلام) مصباح الشریعه، ترجمه حسن مصطفوی، تهران، انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران، ۱۴۸ ق
- ۱۰- جوادی آملی، عبدالله، تفسیر تسنیم، ج ۱۸، چاپ سوم، قم، مرکز نشر اسراء، ۱۳۸۹
- ۱۱- _____، دین و دنیا، چاپ ۸، بی جا، نشر اسراء، ۱۳۹۴
- ۱۲- _____، شکوفایی محصل در پرتو نهضت حسینی، قم، نشر اسراء، بی تا
- ۱۳- _____، معرفت خداوند محصول تعقل، بی جا، بی نا، بی تا
- ۱۴- حلی، احمد بن محمد بن محمد، آداب راز و نیاز به درگاه بی نیاز، ج ۱، مترجم محمد حسین نائیجی، انتشارات کیا، تهران، بی تا
- ۱۵- _____، جمال الدین احمد بن محمد بن محمد، عده الداعی و عاج الساعی، چاپ اول، بی جا، دارالکتب العربی، ۱۴۰۷ ق

۱۶- دانش شهرکی، حبیب الله، عقل از نظر قرآن و حکمت متعالیه، چاپ ۱، بی جا، نشر بوستان

کتاب، ۱۳۳۱

۱۷- دستغیب شیرازی، عبدالحسین، قلب سلیم، تصحیح محمد هاشم دستغیب، قم، دارالکتاب،

۱۳۶۸

۱۸- رازی، حسین بن علی ابوالفتوح، روض الجنان، ترجمه محمد جعفر و محمد مهدی ناصح،

مشهد، آستان قدس رضوی، ۱۳۷۱

۱۹- راغب اصفهانی، حسین بن محمد، المفردات فی غریب القرآن، چاپ اول، بیروت، دارالعلم

الدار الشامیه، ۱۴۱۲ ق

۲۰- راوندی کاشانی، فضل الله بن علی، النوادر، محقق احمد صادقی اردستانی، تهران، بنیاد فرهنگ

اسلامی، ۱۳۷۶

۲۱- راوندی، قطب الدین، دعوات، قم، انتشارات مدرسه امام مهدی (عج الله تعالی فرجه

الشریف)، ۱۴۰۷ ق

۲۲- ربانی گلپایگانی، علی، معرفت دینی از نظر معرفت شناسی، چاپ اول، بی جا، موسسه

فرهنگی دانش و اندیشه معاصر، ۱۳۷۸

۲۳- رسول محلاتی، سید هاشم، کیفر گناه و آثار و عواقب خطرناک آن، چاپ ۱۷، بی جا، دفتر

نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۱

۲۴- شعیری، محمد بن محمد، جامع الاخبار، نجف اشرف، انتشارات المطبعة الحیدریه، بی تا

۲۵- طباطبایی، سید محمد حسین، رسائل سبعة، قم، بنیاد علمی و فکری علامه طباطبایی، ۱۳۶۲

هـ- ش

۲۶- _____، مجموعه مقالات، ج ۱، تهران، دفتر نشر و فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۱ هـ ش

۲۷- _____، نهاییه الحکمه، تهران، دانشگاه الزهرا (سلام الله علیه)، ۱۴۱۶

۲۸- طبرسی، حسن بن فضل، مکارم اخلاق، ترجمه لطیف راشدی، چاپ سوم، بی جا، ناشر صبح

پیروزی، چاپ عترت، پائیز ۱۳۹۲

۲۹- فراهیدی، خلیل بن احمد، کتاب العین، ج ۱، چاپ دوم، قم، انتشارات هجرت، ۱۴۱۰

۳۰- فخر رازی، محمد بن عمر، تفسیر کبیر (مفاتیح الغیب)، ج ۲، بیروت، انتشارات دار احیاء

التراث العربی، بی تا

۳۱- فنائی اشکوری، محمد، نشریه معرفت، شماره ۱۳۳، دی ۱۳۸۷،

marifat.nashriyat.node159

۳۲- فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، المحجبه البیضاء فی تهذیب الاحیاء، ج ۵، چاپ چهارم،

موسسه نشر اسلامی، قم، ۱۳۷۶ ش

۳۳- قرائتی، محسن، گناه شناسی، تهران، مرکز فرهنگی درس هایی از قرآن، ۱۳۸۶

۳۴- کلینی، یعقوب، اصول کافی، ترجمه مصطفوی، ج ۲، تهران، کتابفروشی علمیه اسلامیة تهران،

بی تا

۳۵- مبینی، محمد علی، مقاله عقل در قرآن، سایت www.maarefquran.org، ۱۳۹۶/۵/۲۳

۳۶- مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی، ایمان و کفر، ترجمه عزیز الله عطاردی، ج ۱، چاپ اول،

تهران، نشر عطارد، ۱۳۷۸

۳۷- _____، بحار الانوار، ترجمه سید جواد علوی، ج ۴، چاپ چهارم، تهران، دارالکتب

اسلامیه، ۱۳۶۲ هـ. ق

۳۸- محدث نوری، حسن، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، ج ۱۱، چاپ اول، قم، موسسه آل

بیت (علیه السلام)، ۱۴۰۸ ق

۳۹- محدثی، جواد، درسنامه ی اخلاق، چاپ اول، بی جا، انتشارات بین المللی ترجمه و نشر

المصطفی، چاپ اسراء، ۱۳۹۰

۴۰- محمدی ری شهری، محمد، میزان الحکمه، مترجم حمید رضا شیخی، ج ۷، قم، موسسه

علمی فرهنگی دار الحديث، سازمان چاپ و نشر، ۱۳۷۹

۴۱- مطهرنژاد بوشهری، امان الله، گناهان کبیره، چاپ اول، تهران، انتشارات یاران علم و دانش،

۱۳۸۷

۴۲- مطهری، مرتضی، مجموعه آثار، ج ۳، تهران، انتشارات صدرا، ۱۳۶۹

۴۳- مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۰

۴۴- مهدوی کنی، محمدرضا، اخلاق عملی، تنظیم محمد سلطانی، چاپ دوم، قم، مسجد مقدس

جمکران، ۱۳۸۲

۴۵- نراقی، محمد مهدی، جامع السعادت، ج ۱، قم، انتشارات اسماعیلیان، ۱۳۷۹

٤٦- نوري، حسين بن محمد تقى، مستدرک الوسائل و مستنبط الوسائل، ج ١١، بيروت، مؤسسة

آل البيت (عليهم السلام) لإحياء التراث، ١٤٠٨ هـ ق